

pot avea acces la arhivele din țara respondenților erau identice cu acele condiții acordate utilizatorilor din propria țară. Patru organizații au declarat că cercetătorii străini au găsit condiții de cercetare mai rele și doi subiecți au răspuns că au fost acordate condiții de cercetare mai bune cercetătorilor străini.

Majoritatea ONG-urilor nu au nici un fel de experiență în ceea ce privește cercetarea în arhivele organizațiilor supranaționale sau interguvernamentale.

3.4. Similarități și diferențe între răspunsurile date de utilizatorii din comunitatea academică și cei din afara acesteia

După cum se arată în tabelul care prezintă structura și conținutul celor 3 chestionare (vezi appendicele), în câteva cazuri au fost incluse întrebări pe același subiect (care aveau fie aceeași formulare, fie o formulare diferită), atât în chestionarele pentru utilizatorii academici, cât și în chestionarele pentru ceilalți utilizatori ai arhivelor. Alăturarea câtorva dintre răspunsurile primite, de la cele două grupuri țintă, ajută la înțelegerea problemelor (graficele nr. 8).

graficele nr. 8

3.4.1. Regulamente

Utilizatorii academici și non-academici împărtășesc aceleași opinii cu privire la regulamentele interne și procedurile din Arhive referitoare la condițiile de cercetare: două treimi din ambele comunități de utilizatori au fost de părere că organizarea și regulamentele interne ale sălilor de studiu din Arhive nu erau satisfăcătoare.

3.4.2. Valabilitatea pe plan național

O treime dintre respondenții din comunitatea academică au fost de părere că cercetarea era împiedicată de diferite reguli de acces, existente la diverse niveluri ale administrației și în diversele regiuni sau state componente ale federațiilor (mai exact Belgia, Bosnia-Herțegovina, Republica Cehă, Elveția, Turcia și Marea Britanie). Totuși, din punct de vedere al utilizatorului, două treimi din organizațiile non-guvernamentale care au răspuns chestionarului au declarat că există diferențe tipice, în ceea ce privește oportunitățile de acces pentru utilizatorii non-academici la documentele de arhivă, în funcție de nivelul administrației și/sau de regiuni sau state componente ale țării unde au efectuat cercetări.

3.4.3. Condiții de acces la materialele fără restricții

Aproape jumătate dintre cele două grupuri de utilizatori au arătat că o pregătire academică sau sprijinul acordat de instituțiile academice erau condiții necesare pentru efectuarea cercetărilor în anumite arhive sau în unele cazuri. Într-adevăr, jumătate din organizațiile academice respondente au declarat că prezentarea nivelului de pregătire academică sau recomandarea din partea unei instituții academice era necesară pentru accesul la documente fără restricții, în timp ce jumătate din O.N.G-urile respondente au declarat că organizațiile civice sau utilizatorii non-academici aveau nevoie de sprijinul instituțiilor academice sau de cercetare, pentru a obține autorizație de a efectua cercetare în arhive.

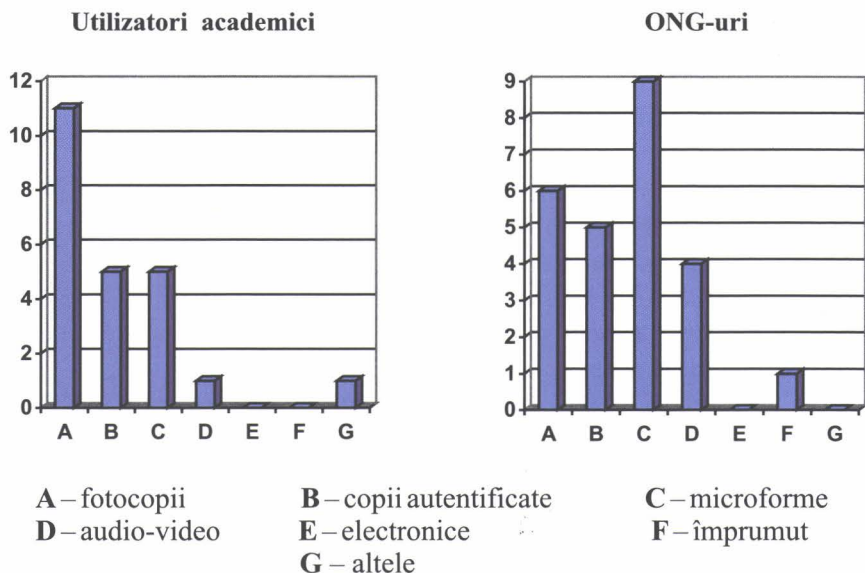
3.4.4. Taxe

Cel mai mare grup, provenit din ambele comunități de utilizatori, care și-a exprimat opinia a declarat că, acolo unde eliberarea legitimației de cercetător nu era gratuită, taxa pentru eliberarea acesteia era rezonabilă și numai o minoritate provenită din cele două grupuri a declarat că taxa era exagerat de mare. Este important de spus că numărul de răspunsuri lipsă este în mod semnificativ mai ridicat, în cazul grupului de utilizatori academici.

În cele două grupuri țintă pot fi observate nivele diferite de sensibilitate la preț: în ceea ce privește serviciile valoare adăugată oferite de arhive, structura setului de servicii pentru care respondenții considerau

taxele exagerat de mari era diferită la cele două comunități de utilizatori, după cum se arată în graficele nr. 9. În timp ce utilizatorii academici se refereau în primul rând la costul ridicat al fotocopiilor, ceilalți utilizatori se simțeau afectați de costul microformelor, dar costul pentru alte servicii, incluzând accesul la documentele audiovizuale, era de asemenea considerat exagerat în acest grup, lucru ce reflectă, de asemenea, diferite modele de folosire a materialului arhivistic.

Taxe nerezonabil de mari

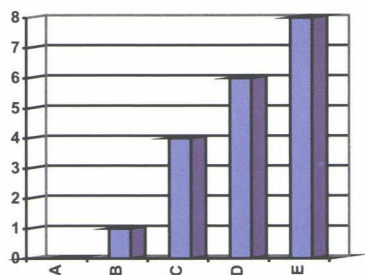
graficele nr. 9

3.4.5. Accesul la documentele cu restricții

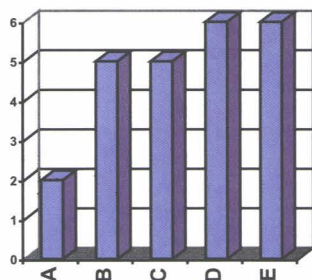
Ambele grupuri de utilizatori cunosc restricțiile specifice, privitoare la accesul la documente, din anumite *perioade* ale istoriei naționale ale țărilor lor. Utilizatorii academici au precizat că documentele cu restricții sunt cu atât mai numeroase cu cât sunt mai recente, în timp ce O.N.G-urile au identificat sau întâmpinat restricții comparabile, la documentele din aproape toate perioadele istoriei naționale (vezi graficele nr. 10).

Restricționări pentru anumite perioade

Utilizatori academici

ONG-uri

A – înainte de 1920

B – interbelic

C – al doilea război mondial

D – postbelic

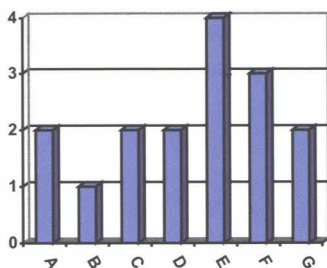
E – după 1980

graficele nr. 10

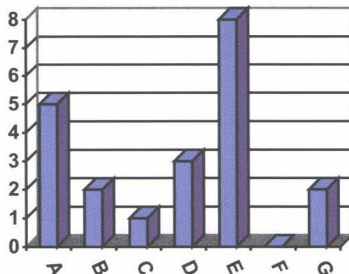
În ceea ce privește restricțiile specifice asupra accesului aplicate la documentele reflectând anumite *subiecte* ale istoriei naționale, situația este contrară: utilizatorii academici au identificat un set echilibrat de subiecte, în timp ce O.N.G-urile au indicat ca subiecte preponderente represiunea și persecuția, urmate de conflictele naționale, după cum se arată în graficele nr. 11:

Restricționări pentru anumite aspecte

Utilizatori academici

ONG-uri

A – conflicte naționale

B – ocupație militară

C – decolonizare

D – conflicte social-politice

E – represiuni

F – schimbări de sistem

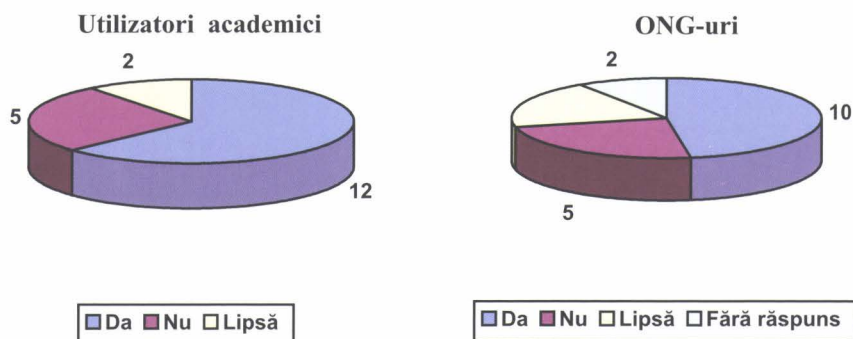
G – altele

graficele nr. 11

3.4.6. Instrumente de cercetare

Utilizatorii academici par a fi mult mai critici (sau au mai multe cunoștințe) referitor la absența instrumentelor de cercetare. Două treimi dintre respondenții academici au vorbit despre arhivaliile, altele decât cele depuse recent la Arhive, care nu erau accesibile din cauză că instrumentele de cercetare lipseau. În cazul celorlalți utilizatori, numărul lor este mai scăzut, dar totuși semnificativ: jumătate dintre subiecți au amintit despre asemenea arhivalii inaccesibile (vezi graficele nr. 12).

Neaccesibile din cauza absenței instrumentelor de cercetare?

graficele nr. 12

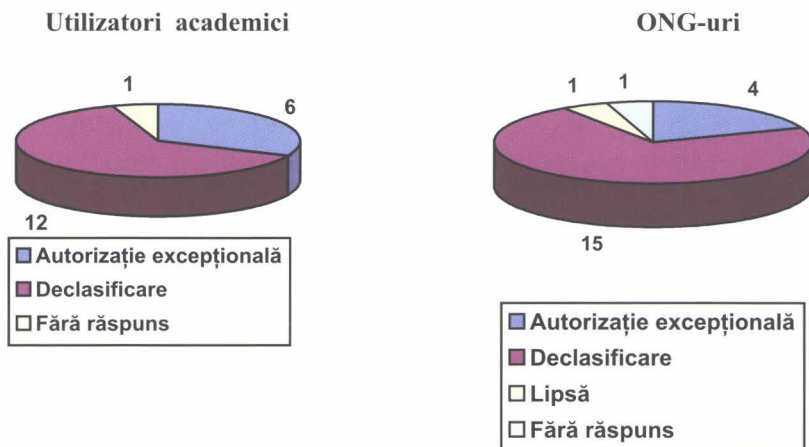
3.4.7. Autorizație excepțională

În privința autorizațiilor speciale, cele două comunități de utilizatori au, mai degrabă, păreri similare. Majoritatea din ambele grupuri a menționat existența, pentru utilizatori, a posibilității de a solicita autorizație excepțională de acces la documentele cu restricții sau neaccesibile. Jumătate din respondenții ambelor grupuri au fost în situația ca cererile pentru o autorizație excepțională să le fi fost aprobate, în mod obișnuit.

După cum se vede în următoarele două grafice (graficele nr. 13), o majoritate chiar mai extinsă de subiecți, din ambele comunități de utilizatori, și-a exprimat părerea că era preferabil să se declassifice și să se

deschidă dosarele pentru cercetare, fiind astfel împotriva soluției de acordare a autorizațiilor excepționale, pe cazuri individuale.

Autorizații speciale: Pe criteriu individual sau prin declasificare?

graficele nr. 13

3.5. Legăturile dintre răspunsurile date de Arhive și de cele două comunități de utilizatori

Cele trei grupuri țintă incluse în anchetă și distribuția pe aceeași structură conceptuală a răspunsurilor date la chestionare au revelat atât similarități cât și discrepanțe între răspunsuri, dintre care unele sunt prezentate mai jos.

3.5.1. Autorizare versus drept de acces

După cum s-a observat mai devreme, majoritatea autorităților arhivistice naționale care au răspuns (36 de subiecți) au declarat că accesul la arhive era un drept și numai doi subiecți au dat un răspuns negativ la această întrebare, ceea ce, probabil, reflectă o interpretare ambiguă a acestui drept. Utilizatorii academici și non-academici au arătat că sesizează diferența dintre dreptul de acces și autorizarea de acces la